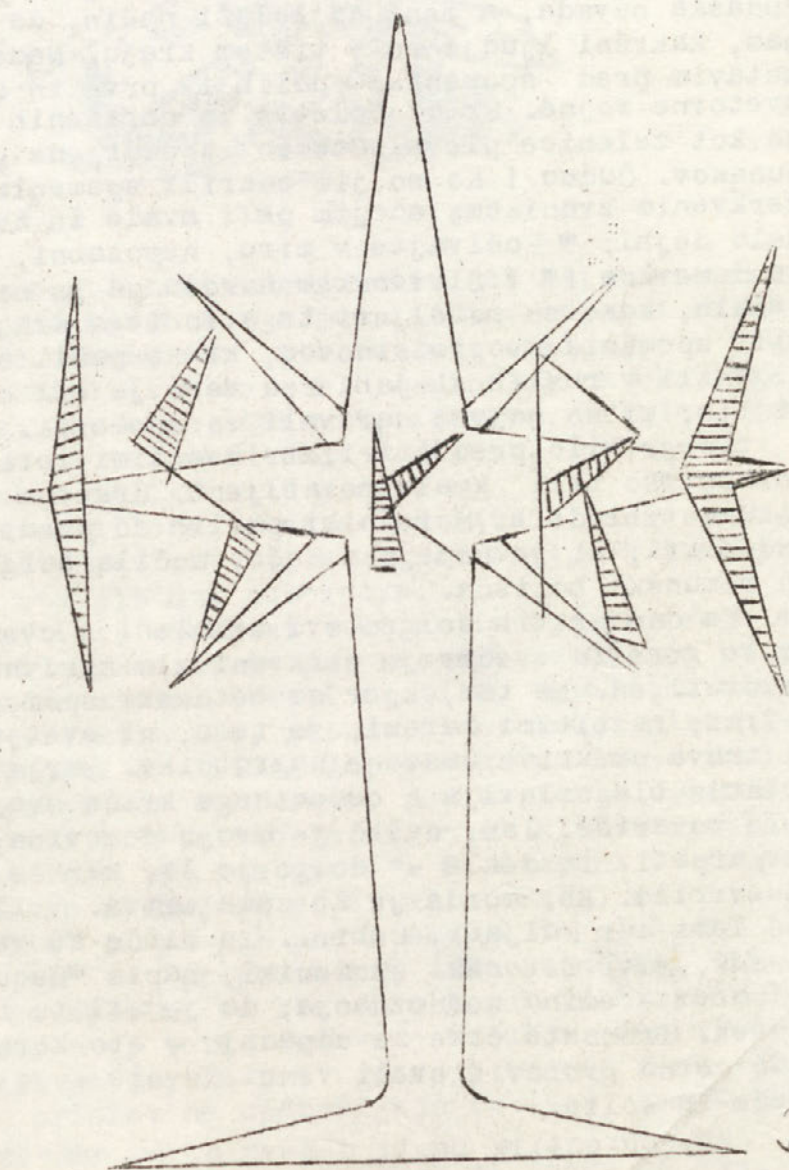

Signore

VIPAVA 1969

leto 11. št. 1

B.D.

Na vernih dus dan

V vsakem kraju zelo rad obiščem pokopališče, rad gázim med koprivami in staro travo in prebiram izprane napise na nagrobnikih. Mogoče je to čudaška navada, a meni najboljši način, da spoznam, kakršni ljudje so v tistem kraju. Najdalje se ustavim pred spomeniki padlih iz prve in druge svetovne vojne. Sredi opletih in okrašenih grobov so kot zelenice plevelnate in zanemargjene gomile junakov. Čudno ! ko so jim odkrili spomenik tam pod cerkvenim zvonikom, so jim peli hvalo in župan je celo dejal: "Počivajte v miru, nepozabni, dika naše domovine !" V Slovenskem narodu pa je na široko pisalo, kako so rodoljubi tega in tega kraja postavili spomenik svojim sinovom, ki so padli ob Soči, izginili v ruskih stepah. Pod vsem je bil seznam tistih, ki so največ darovali za spomenik.

To je bilo pred štiriintridesetimi leti. "Nepozabni" so bili kmalu pozabljeni. Črke na spomeniku so zbledele. Sorodniki padlih so pozabili narodno kri, ki je napajala Sočo, močila bolgarska in romunska bojišča.

Na dan mrtvih so grobovi obloženi s cvetjem, sveče gore in zvečer je cerkveni zid skrivnostno razsvetljen. Le tam, kjer so betonski spomeniki z malimi, razbitimi žarami, je tema, ni cvetja. Uvela trava prekriva umazane nagrobnike. Zarjaveli Kristus blagoslavlja s cementnega križa svoje osamele tovariše. Jan, daleč je tvoja domovina, daleč so Karpati. in dekle - dolgo je že, kar se ti je izneverilo. Ah, morda je že sama mrtva. Veliko vas leži tu: Poljaki, Čehi... In nihče se vas ne spomni, Sivi betonski spomeniki, napis "Requiescant in pace" - edinæ kar oznanja, da je bil tu živ človek. Bronaste črke že odpadajo - sto korakov proč so na grobovih sveži venci, sveže cvetje, sveče in solze.

Jan, oprostil? Da bi deževalo, na dan vseh mrtvih naj dežuje ! Naj ne gore sveče na grobovih

sto korakov od tebe, Jan !, Naj dež oblati bele kizanteme in rdeče nageljne, da bodo grobovih padlih vsaj malo podobni ostalim, da bodo vsi enako osameli

Rodoljubi pa so napisali na spomenik pod našim zvonikom: " Borili smo se za vas v tujini, wolite za nas v domovini ! "

S R E Č A N J E S K S K A V T I

Svoje počitnice sem preživeljal štirinast dni v Logu pod Mangartom z jezuitskimi gojenci malih semenišč. Vreme nam je bilo zelo naklonjeno. Tako smo naredili nekaj zelo lepih tur na okoliške Planine: Jerebico; Mangart, Jalovec, Triglav. Poleg tega je bil naš vodja p. Cezar, znan pevec slovenskih religioznih pesmi.

Kakšen kilometer stran od naše hiše so taboretili slovenski skavti, ki sicer živijo v Italiji. Vodila sta jih dva duhovnika.

Skavti so združeni v organizaciji in imajo svoja pravila. Skavtizma pri nas ni, zamenjuje pa ga taborniška zveza. Skavti so torej katoliška mladinska organizacija, katere člani imajo plemenite dolžnosti do bližnjega, vendar pa imajo tudi mnogo pravic in ugodnosti. Ena od takih ugodnosti je vsekakor počitniško taborjenje. Njihovo geslo je: "Za Boga in domovino.". Razdeljeni so po vodih, ki se imenujejo po živalih: Orli, Jeleni... sestavlja jo pa jih pravi skavti in njihovi

pripravniki, tako imenovani volčiči. Na splošno so skavti delavni in živahni ljudje. Zato svoj tabor čudovito uredijo. Zanimivo pri njih pa je, da pri gradnji raznih mostov in drugih priprav ne uporabljajo žebeljev, ampak vse povezujejo.

Ti skavti so nas povabili na enega od svojih

zabavnih večerov ob tabornem ognju. Mi smo seveda temu povabilu z veseljem odzvali. Za vsak primer smo pripravili tudi nekaj s kečev. Pozno ponoči smo se bližali njihovemu taborišču. Tam nas je že čakal eden od skavtov in nas peljal v tabor. Iz prejšnje divjine so naredili pravi raj. Vodnik nam je ob svetlobi plinskih svetilk razkazal najprej velik prostor, kjer so imeli urejeno svoje taborišče. Posebno je bil zanimiv lesen oltar na prostem, kjer so imeli vsako jutro skupno mašo. Tu sem naletel na našega g. spirituala, ki je v tistih dneh skrbel za duše v neki bližnji župniji. Po ogledu tabora smo se usedli okrog velikega kupa lesa, ki je bil naložen na taborni ogenj. Po uvodni pesmi in pozdravu nam je eden od skavtov opisal nastanek skavtizma, njihov namen in delovanje. Nato pa se je program najprej vrstil ob pesmih, šalah in kratkih skečih, kjer smo sodelovali tudi mi. Posebno je bil zaželen p. Cerar. Vse bi šlo lepo in prav, če ne bilo na svetu teh nesrečnih kitar, tako pa je bil pravi nepredvideni cirkus. Ze kmalu na začetku je bila naša prva točka šaljivo predstavljanje. Moja izposojena kitara je nič hudega sluteč ležala za mojimi hrbtom. Moj sošed, ki ga je predstavljal ne nežno posedel na mater zemljo, se je zrušil na ubogo kitaro. Po sistematiščnem pregledu je bilo ugotovljeno, da jo je kitara odnesla brez večjih poškodb in je bila poztem uporabna še za p. Cerarja in za skavte. Več veselja je doživela kitara p. Cerarja. V pripravljanju na nek nov skeč je v tem nekdo potipal njegovo kitaro s svojo nogo in zaradi potrganih strun je bila za tisti večer neuporabna. Višek pa je dosegla kitara skavtov. Ko se je namreč nekdo od njih dobesedno zavalil nanjo, ni bilo slišati drugega, kot otožno lomljenje lesa. Na koncu srečanja sem videl trske, ki so še malo prej predstavljele kitaro. Ves program so popestrili skavti s svojim ansamblom, kjer sta bili poleg nesrečne kitare še harmonika in pozavna.

Program je trajal nekaj ur, končal pa se je z desetko rožnega venca.

Janez Grčar

Č E S T U D E N T N A R A J Z O G R E . . . ,

sem si žvižgal, ko sem začel jutranjo telovadbo z dviganjem palca. Temu se pravi autostop.

Bilo je na Vrhniki. Z nasprotne strani me je zamišljeno gledal bronasti Cankar, mimo pa so brzeli avtomobili.

"Tako ne bo nič", sem si mislil. Odšel sem na parkirni prostor in začel z drugo metodo - s spraševanjem. "Dobro jutro. Oprostite, ali gresite morda proti Reki?" Vsi so mi več ali manj odgovarjali, da ne.

"Grew do Postojne, toda imam še neke opravke tu na Vrhniki," mi je rekla neka gospa.

"Dobro, samo da se peljem." Za deset minut smo parkirali pred banko, potem pa smo bili kmalu v Postojni. Izstopil sem na odcepu za Reko. Tam blizu je doma Zoro, zato sem skočil tja. Spet ga ni bilo doma. Bil je v jami. Njegovi mami sem naročil pozdrave zanj, potem pa brž nazaj na cesto. Štopam, štopam, pa pripelje Vojc s kolesom. Na moč se je čudil mojim podvigom. Izražal je resne dvome nad mojimi načrti.

"Nocoj moram biti v Splitu," sem mu z vso gotovostjo zatrjeval.

Z nekim tovarnjakom sem se prizibal na Reko. Bil sem že lačen. V neki samopostrežni restavraciji sem se najedel paradižnikove juhe, po kateri sem bil potem ves dan žejen. Potem nisem znal priti iz centra mesta. Pol ure sem spraševal, na kateri trolejbus moram stopiti.

Spet sem štopal. Vse je šlo mimo. Nenadoma so zacvilile zavore. Že sedim v avtu. Sofer govori nemško. Sprašuje me, ali sem Anglež ali kaj. Izgledam namreč precej "zahodno". Ko mu povem, da sem Slovenec, je ves navdušen. On je namreč Čeh. Lani avgusta je ostal v Svici, ko so bili doma ti

sti neredi. V Svici se je naučil newščine, ki jo zdaj brezhibno obvlada. Pogovarjala sva se v newščini. Toda kmalu sva prešla na trojezičen pogovor. Kar namreč nisva znala povedati po newško, sva povedala vsak po svoje: jaz po slovensko, on pa po češko. Tako sva izumila specialno vrsto "esperanta".

Med pogovorom sem opazoval obalo. Prej nikdar nisem bil južno od Opatije. Kvarner je čudovit, posebno v tako lepem vremenu, kot je bilo takrat. Sploh si nisem predstavljal, da so otoki tako visoki, da popolnoma zapirajo pogled na odprto morje.

Sofer je ustavil ob strani velikega mostu čez zaliv pred Zadrom. Veličastno! Izvlekel sem fotoaparatus in pritisnil. Na celuloidnem traku so ostali veliki železni stebri nad temno - modro globino.

Skoda, da nisva ustavila v Zadru. Samo peljala sva skozi.

Za nama je ostal tudi Sibenik. S Čehom sva se pogodila, da bom iztopil v Splitu. A kmalu sem se premislil. On je potoval v Gradac, pod morje loviti ribe. "Kaj, ko bi se peljal z njim do makarske," sem si mislil. Zmenila sva se tako. Zdaj mi jutri ne bo treba stopati. Do makarske sem nameraval priti šele drugi dan.

Sofer je ustavil v hribih nad nekim zalivom. Gore so bile čisto bele. V skalah je žgalo, čeprav je bil že september. "Tukaj so snemali Vinetuja", mi je dejal Čeh. Palmacijo je poznal veliko bolje, kot jaz. On je bil tam že večkrat, jaz pa sem jo poznal le iz knjig in razglednic. Kmalu sem zagledal Split. Ni se mi zdel tako lep, kot ga opevajo. Nad mestom je ležala debela zavesa dima in prahu iz številnih cementarn.

Tudi v Splitu se nisva ustavila. Le na drugi strani mesta je Čeh malo ustavil, da sva si od daleč ogledala ostanke stebrov rimskega mesta Solina (Salone). S ceste se nudi turistu tudi lep razgled na rimski vodovod.

Nad Obalo se je spuščal mrak. Sonce je ležalo tik nad gladino. Velika rdeča krogla se je počasi spuščala v morje.

Iz Splita do Makarske je 63 km. Sofer je ustavil avto tik ob obali. Povabil me je s sabo, da sva si skupaj ogledala romantičen prostorček nad pečinami, kjer je pred leti taboril.

Med tem se je znočilo. Čez nekaj minut so se v daljavi zableščale luči.

"Makarska", mi je pokazal prijazni Čeh. Rekel mi je, da wo be peljal v center, a jaz sem se zahvalil in sem mu rekel, naj me odloži kar na odcepu, saj ga čaka še kar lep del poti do Grada-ca. Lepo sem se mu zahvalil za prevoz, posebno pa za prijetno družbo. Odpeljal je naprej, jaz pa sem se spustil po lepi, asfaltirani cesti v center jadranskega turizma, v Makarsko. Iskal sem frančiškanski samostan. Pokazala ga mi je neka stara

gospa. Frančiškani so me lepo sprejeli. Ko sem se pozdravil z opatom me je "zibajoči" brat odvedel v sobo. Večerjo sem hvaležno odklonil, saj sem bil od stopanja, dolge vožnje in vročine zelo utrujen. "Jutri si bow odpočil", sem si mislil, "saj sem danes opravil še jutrišnji kos poti." Ze ponoči sem se kopal. kar v sanjah seveda...

Zvone---

K A M

Oblak na nebu: kam?
Zakaj bežiš v daljine,
a jaz ostajam sam?
Boli me tvoj prezir!
Vzemi me s seboj v višine -
kjer bo srce našlo mir!

Novomašnikov oče

Letošnje posvečenje novomašnikov ob začetku počitnic je bilo za naše semenisce važen dogodek, saj je bilo med njimi kar stotina najst bivših vipavskih semeniscnikov. Šest jih je bilo iz primorske administrature, osem iz mariborske škofije.

Kjer se nanoški gozdovi strmo spuste v pivsko planoto in se flisni svet dviga v številne griče, med katerimi si utira pot bistra Nanoscica, leži pod Gradom strnjena vas Šmihel. Prava izjema za Pivko, kjer so vasi bolj raztegnjene. Šmihel pa je kot priljubljen poboče Gradu, starega keltskega bivališča, bogatega na izkopaninah. Šmihelci živijo precej samostojno življenje, saj je do glavne ceste uro hoda.

Moja mati je Šmihelka, zato mi je pod nanoški kot precej znan. Veliko počitniških dni sem preživel pri stricu, bodisi da sem mu kaj pomagal, ali da sem brskal po skrivnostni kasci, kjer je bilo veliko starih knjig in skrivnostnih priprav.

Zahodno od vasi leži na prisojni rebrici velika kmetija. Novo nadstropno stanovanjsko poslopje, hlevi in kozolec, pa od traktorja razrita kolovoznica pričajo, da je tu močena kmetija. Stari Gabrc je že v letih, a se vedno krepko stopa po obsirnem sadovnjaku. Da Gabrc! On je zastavil svoje moci in genialnega duha v zemljo in bogato mu je vrnila. Že od nekdaj je njegova kmetija ena najtrdnjših. Ko neba še niso rezali daljnovodi, je on imel v hiši elektriko, radijo in bil kar se da napreden. Pravi kmet je: skrben spreten, redkobeseden. Letos je njegov tretji sin Vid pel novo maso pri sv. Martinu v Hrenovicah. Ob tej priliki sem spoznal starega Gabrca še z druge strani - da je namreč kmet - poet.

Za novomašno slavlje je postavil odo fari in sinu v čast. Gotovo ni stiral poezije kot mi, s svoje preprosto bes do prekasa vse izmed nas, ki se smatramo za resnike.

Bravzar av je bilo takole. Na novi maši sem opazoval starega le takrat, ko je z zuljavo roko blagoslovil sina, potem pa je bil ves dan tiho. Kako bi tudi govoril! Ko je sin dvignil pateno pred oltarjem, je on daroval Bogu ze tretjega sina. Take daritve nas pretresejo.

Naglednjo nedeljo je bila v Šmihelu ponovitve nove maše. V obnovljeni cerkvi se je trlo ljudi. Ze v zacetku sem komaj cakal konca. Po kratkem nagovoru je stopil na oltarno stopnico stari Gabre, novomasnikov oče, in pocasi prebral tisto pesem. V zacetku sem ga posmehljivo gledal, ces: „Kaj bos ti revez! Mi znamo!“ Potem pa sem prisluhnul. V preprostih besedah je bilo povedanih mnogo bogatih misli, resnice; iz njih je drhtela pesem polj, zvez pticev, otozen jok jeseni. To je bila pesem. Ko sem potem gledal starega Gabrea, se mi ni zdel vec zorbljen, smesno kmečki, ampak velik in učen.

Domov sem sel pes, tri ure hoda. Po poti sem tehtal gleherno besedo, ki sem jo bil slišal iz starcevih ust. In tako živo sem premišljeval, da sem zgrešil pot. A nisem se jezil, kar bi bila sicer moja navada. Misel na vleni rod pod Nanosom me je gnala, da sem sčevlji na ramah in s palico v roki veselo preneval in imel dolge samogovore. Ne vem, kaj si je mislila starke, ki me je srečala. A saj to ni vazno.

Moj izlet.

Počitnice - brezskrbni čas, čas iger in izletov - so za nami. Ostali pa so nam spomini, ki jih večkrat odvijamo obnavljamo, vsak zase ali skupaj. med pripovedovanjem teh počitniških spominov se včasih tako navdušiš, da že premišljaš o prihodnjih počitnicah.

Podobno je bilo tudi lansko leto. Takrat smo sklenili, da bomo preživeli nekaj dni skupaj na razrednem taborenju v Moravčah. To taborjenje je bilo zame zelo primerno. Bilo je bolj proti koncu julija, ko smo doma končali košnjo. Bil je četrtek, krasen sončni dan. Sonce je žgalo kot, da mora vse pokončati. Kljub hudi vročini smo se z veselimi obrazi zbrali pred moravškim župniščem. To je bilo naše zbirališče, za pohod proti kraju, kjer smo imeli namen preživeti nekaj dni. Bil sem med prvimi, zato sem lahko opazoval rpinajajoče fante. Zdaj je prišel eden, zdaj drugi. Z veseljem smo si segali v roke in se pogovarjali o vseh mogočih stvareh. Vsak je vedel kaj novega in zanimivega. Ko je pripeljal zadnji avtobus, smo bili nekoliko žalostni, saj se nas je do tedaj zbralo šele šest fantov in gospod mežan, torej sedem. Pomalicali smo in hitro odšli proti našemu počitniškemu domu pri sv. Mohorju nad Moravčami. Tja smo prišli zelo pozno, in nismo imeli časa, da bi si kaj ogledali. Hitro smo poskakali v postelje in verjetno je kmalu zavladala tišina.

Naslednji dan so nas s svojim prihodom razveselili še trije naši sošolci. Takoj smo se odločili za izlet, najprej na Limbarsko goro, drugi dan pa k sv. Miklavžu.

Popoldne smo se vrnili in hoteli posarbeti za svoj želohec. Pravim, hoteli, kajti, ko je bilo že vse pripravljeno; k temu štejem drva, skale in tudi tisto, kar smo mislili skuhati, od krompirja, preko raznih začimb do navadne vode, je odpovedal štedilnik, ali bolje povedano dimnik. Namesto, da bi šel dim na presto, je ostal kar v kuhinji. Za nas, ki smo vse to občutili, ne samo na naši koži,

ampak tudi v vseh čutilih je bilo obupno. No, ni smo se držali besed iz evangelija in mislim, sda smo imeli prav. Malo smo pospravili, odprli okna in vrata, da je dim dobil prost pot in se odpravili v Moravče. Prej smo poslali v Moravče še glasnika, da prihajamo tja s praznimi belodci. Tako je bilo že ob našem prihodu vse pripravljeno.

Po kosilu smo se začeli pripravljati za nogometno tekmo, kajti z Moravčani smo bili zmenjeni, da v nedeljo odigramo nogometno tekmo. Zakaj omenjam? Ta tekma je bila edina grenka čaša, ki smo jo izpili. Rezultata nima smisla omenjati. Prvi gol smo zabili mi, potem pa... kljub temu smo bili po tekmi nasmejanih obrazov. Veselo smo stiskali roke moravškim nogometašem. Važno je nastopati, ne pa zmagati, smo si mislili.

Skoraj smo pozabili, da je bilo z nogometno tekmo končano naše taborenje, tako smo bili razpoloženi.

- Janez Adamič-

ALPINISTIČNI TEČAJ

Vipavsko planinsko društvo je letos organiziralo enotedenski alpinistični (plezalni) tečaj. Vršil se je od 22. do 29. junija nad Gradiščem poleg novoodprte Furlanove poti na Gradiško turo. Tečaja se je udeležilo 16 planincev iz planinskih društev Vipava, Ajdovščina, Nova Gorica. Vodili so ga trije alpinisti: Ivo, Boro, Sozonov.

Udeleženci smo se zbrali v nedeljo nad Gradiščem. Ker je bilo vroče, smo šli v gozdno senco kraj poti in smo ugotavljali, kako bo lepo. Potem smo v taboru postavili šatore. Proti večeru sta prišla Ivo in Boro. Na pobočju griča smo zakurili majhen kres. Posedli smo okrog in pridno dolagali ognju. Pogovarjali smo se in malo zapeli. Ogenj je že ugasnil, mi pa smo še vstrajali pri klepetu. Ker smo se zavedali, da človeku vse prav pride, tudi žerjavice nismo pustili kar tako ugasniti. Okočili smo k Uršiču po nekaj krompirjev. Uršičeva sestra je bila namreč naša kuharica. No, dobili

swo še nekaj drugega, krmpirja pa nismo utegnili speči.

V ponedeljek smo naredili prvi "vzpon". Ta ni bil tako težak, da se nebi dalo priti na vrh kar peš. Pa vendar se je nekemu razbil kamen ob brado. Najzanimivejši del te prve plezalne prakse je bilo vsekakor "obzajlanje" ali spust po vrvi. Ta akrobacija ima poleg tega, da se človek hitro spusti, še to prednost, da ga vrv še neprijetno ožge v nekatere dele telesa.

Popoldne je prišel še glavni alpinist Sozonov. Tečajniki smo bili razdeljeni v tri skupine. Vsaka skupina je vsako dopoldne odšla s svojim učiteljem na določen teren. Vsakokrat smo plezali težje smeri in se tako vadili v popolnejšem in zahtevnejšem plezanju.

Kako se pleza? Dva plezalca tvorita navezo. Najnujnejša pri vsakem vzponu je skrb za varnost. Drugi varuje prvega, potem pa prvi drugega. Prvi pleza po določeni smeri in išče varne prijemke. Če je pot težja, zabija kline. Po tem se tudi kategorizirajo težavnostne stopnje.

V dobro zabiti klin vpne vponko ali karabin. Vanj pa vrv. Če je stena navpična si pri plezanju pomaga z lestvicami, ki jih prav tako vpenja v klin. Ko se dvigne za dolžino vrvi, mora poiskati primerno mesto. Sedaj je njegovo prvo delo, da zavaruje potem pa varuje plezalca. To je na kratko podan način plezanja. Seveda se plezalec vedno bolj izpopolnjuje v tehniki pri nadaljnjem zahtevnejšem plezanju. To je bilo naše glavno opravilo.

Popoldne smo imeli teorijo. Naučili smo se sedem vozlov, spoznali smo opremo in imena, s katerimi so označeni predeli in detajli v planinah. Dobili smo vsa potrebna pojasnila. Neko popoldne smo imeli med seboj zdravnika - alpinista. Ta nam je obširno in razumljivo pojasnil vse možne poškodbe in osnove prve pomoči, reševanje in transport ponesrečenca.

Za zaključek tečaja smo se odpravili iz alpi-

nističnega vrtca v pravi alpinistični teren - v Vrata. Tujstvo se razdelili v štiri skupine in v soboto plezali štiri smeri: nemška in slovenska smer Severne stene Triglava, Stenar in Dolhov-o špico. V nedeljo smo plezali iste smeri, seveda zamenjane skupine. Naša skupina je plezala dvakrat Severno steno. To pa je že lep vzpon, mar ne? Tu smo tvorili vsi skupaj eno samo dolgo navezo. Ker smo drug drugega čakali, je šlo bolj počasi, a varno. Pri takem plezalnem vzponu dobi človek veselje. Neko navdušenje ga žene naprej in ob koncu, ko se poslavlja od tega gorskega raja, že pravi: "Lepo je bilo, še bom šel!"

Tako nekako je potekal naš tečaj. Vsi smo bili zelo zadovoljni in smo se navdušeni ob posebni lepoti odločili, da bomo še naprej gojili alpinistični šport. Vsak vzpon je težak in uspešno premagana težava, posebno če si jo človek sam zastavi, napolni človeka z zadovoljstvom, zadoščenjem in radostjo. S tem dobiva človek telesno in duševno usposobljenost.

Za uspešen in lepo organiziran tečaj gre glavna zasluga organizatorju, predsedniku društva g. Črnilogarju.

Vsi smo bili silno veseli, ko je po orožnih vajah prišel med nas. Tudi on je bil zelo vesel, ko je videl, da vse lepo poteka.

Srečno!

Tone Štrukelj

V e s e l j e o k t o b r a

Trgatev v deželo
prispela je že,
z njo vriskanje, petje,
in škripanje voz.

So trte vse polne,
jih grozdje šibi.
Še sonce se smeje,
tako se iskri.

Veselo v trgatev,
že grozdje zori!
Je trud zdaj poplačan
za zgara ne dni.

Ivo Uršič

Na morje !

Minil je že mesec dni, odkar so se začele počitnice. Po muhastem junijskem vremenu je nastopilo obdobje sonca, vročine in veselja.

Doma smo sklenili, da bomo deset dni preživeli ob morju, nedaleč od Novega grada. Seveda je bilo na to priprav in nakupovanja še in še. Zjutraj, na dan odhoda smo v Ljubljani sedli na avtobus in kmalu je bil za nami vrhniški klanec, avtobus je že brnel proti Logatcu. Ali nesreča nikoli ne počiva, pravi slovenski pregovor. Ravno na avtobusni postaji je avtobus ustavil, nato zakašljaj in ustavili smo se. Kaj je ?

Avtobusu se je zlomila pogonska os. Sofer je nistrot telefoniral po drugi avtobus in čez eno uro se je prizibala do Logatca stara škatlja. Polni dobre volje smo nadaljevali vožnjo proti morju.

Avtobus se je zibal in škripal, se nagibal, ker je imel volan na desni, mi pa smo čakali, kdo bo prej zagledal sinjo morsko ravan. Ni bilo treba dolgo čakati in že se je pred nami kot na dlani zasvetilo morje. Na morju smo že, treba je priti še do Novi grada. Do cilja smo vozili ves čas ob morju, kjer je bilo kopalcev, da se je vse trlo, vmes pisani šotori, avtomobili, moteli in restavracije.

Končno smo izstopili v Novem gradu in se nastanili v lični leseni hišici. Jaz in prijatelj nisva oklevala niti trenutek. Prtljago sva dala na tla in hajd na kopanje. Tekma, kdo bo prvi v vodi. Saj niti ne opaziva kdo je prvi, glavno je, da je voda topla in slana. Tiste pol ure, ko sem bil v vodi, sem se napil morja, da sem mislil, da ne bom nikdar več slano jedel, vendar mi je kosilo, še precej slano povrhu, kar dobro teknilo.

Minevali so lepi sončni dnevi. Zjutraj in dopoldne je bilo morje mirno kot zrcalna gladina in užitek je plavati v taki vodi, ko brez težav vidiš skozi vodo osem do deset metrov do dna.

Včasih sem si nataknil plavuti, vzel masko in šel odkrivat pravljični svet podvorskih globin. Pisane ribice, šopi morske trave, med katerimi je bilo posejanih nešteto morskih ježkov in školjk da podvodnemu svetu posebno lepoto. Če bi imel podvodno kamero, kakšne lepe posnetke vse bi lahko napravil. Tako mi je od takrat ostala za spomin samo še domišljija.

Zvečer smo sedeli na morski obali in opazovali ribiče, kako so lovili. Trdo je njihovo delo, vendar ga opravljajo z veseljem. Njihov delavni dan se začne zvečer, konča z jutranjo zarjo. Čudovito je bilo zvezdno nebo, po katerem so švigali meteorji in se izgubljali na obzorju. Velika nova spoznanja.

Na tiste morske dneve obujam v teh jesenskih dneh samo lepe spomine in včasih se vprašam, ali se bodo še kdaj vrnili.

Tone Sušnik

Kronika:

D V A P R A Z N I K A

Da bi laže pozabili na lepe trenutke kowaj milih počitnic, so nam naši predstojniki hoteli pokazati da tudi med šolskim letom ni tako pusto, in so nam predlagali, naj se kot planinci udeležimo praznovanja planinskega praznika - 14. septembra.

Vipavsko PD je organiziralo tri skupine, ki naj bi šle k skupnemu cilju - do zavetišča Abram na Nanosu. Znan je bil začetek in konec poti. Pot od začetka do cilja pa so si sporočale posamezne skupine, ki so se srečevali na dolgi in dokaj naporni poti.

Kot posebna skupina smo se podali semeniščnik pod vodstvom najbolj izkušenega planinca na Nanos preko Gradiške ture. Ta Furlanova pot čez Gradiš turo je bil najbolj zanimiv del poti in obenem tudi najbolj naporen. Semenjščniki radi lezemo tam gor in smo tudi nekoliko ponosni na to, da je nekaj naših znojnih kapelj pomagalo omehčati trdo skalo, da je leta pustila vase zabiti močne kline

in napeti preko svojih orjaških prsi jekleno vrv, ob kateri smo na praznik sopihaje lezli kvisku. Prav med zadnjimi sem se vzpenjal in kmalu sem prišel na prvo polico - Oltar. Od tam smo gledali čez rob skupino šestih mladih alpinistov, ki so skušali prepeljati gladko steno. Kar se tiče plezanja v navezi sem popoln analfabet, zato sem jih z velikim zanimanjem in tudi občudovanjem opazoval. "Če..., če..., pa če še...", sem prewisljal in v srcu sklenil, da se na tak način ne bom podajal v gore. Opazujoč plezalce smo štirje zaostali za glavnino.

Vzpenjanje ob napeti žici je bilo zame silno zanimivo. Skalni rob, po katerem smo lezli, je bil strm in kar strah me je bilo, ko sem se ozrl v globino pod seboj. Nehote sem se močneje oprigel žice. Kdajpa kdaj sem se ozrl navzgor, pa nisem videl konca poti, kajti obzorje mi je zastiral široki hrbet mojega predhodnjika. Ta gnota kosti in ostalega materiala, se je nevarno zibala nad obokom, ki sta ga tvorili dve hlačnici plavih kavbojk, iz katerih mi je prav pred nosom bingljalo par težkih čevljev. Pomislil sem, kaj bi bilo, če bi se to, kar je nad menoj, zdrknilo nazaj - groza, nisem si upal misliti dalje. Z veseljem sem se na koncu zavarovane poti zapisal v spominsko knjigo in pritiskal žig v planinsko izkaznico, potem pa smo vsi štirje zaostali lenuhi kot divje koze zdrveli za oddaljeno glavnino. Došli smo jih šele na postajališču v družbi vipavskih pionirjev. Naslonil sem se na malo kapelice in gledal to živopisano skupino, ki je bila kljub dežnim kapljam nasmejana. Žive, iskreče se oči so izdajale neugnano otroško kri, ki hoče vedno kaj novega doživeti in videti. Ker je bil naš izlet v neznano, so nam otroci izročili kuvertu z opisom nadaljne poti - enako mi njim - pa smo se spet ločili. Enkrat smo se srečali še s skupino vipavskih mladincev, potem pa šli preko mnogih grebenov in nizkih vrhov do zavetišča Abrama.

Pokrajina na Nanosu je silno zanimiva. Tu vidiš

nekaj samotnih kmetij, pašnike, tu pa tam obdelana
krpo zemlje, mnogo grmovja, ki tu pa tam prehaja v
listrati gozd. Da se gredo tu "za vojake", so nam
pričali številni strelni jarki, dobro maskirana
skrivališča pod zemljo, mnogi nizki telefonski
drogovi.... in še in še. Na vsakem koraku nova
zanimivost. Dežne kaplje so nam tekle po licih in
pomešane z znojem kapale z brade na zemljo. Mi
pa smo peli...

Pri Abramcu nam je naš vodja, ki nas sicer vzgaja
kot abstinence, dovolil, da smemo dati v topel
čaj, ki so ga nam pripravili, vsak pol rumca. No,
še le druga porcija čaja in nekajkrat prekoračena
količina rumca mi je vlila v premrle ude nekoliko
toplote. Zopet smo malo zapeli in v splošnem vese-
lju niti opazili, nismo, da nam ne gre preveč dobro.
Od srca smo se nasmejali smešnicam, ki sta jih pri-
povedovali dve vipavski dekletki. Najbolj mi je
ostal v spominu vic o abstraktnem in konkretnem.

Kmalu so pivriskali za nami še tisti alpini-
sti, ki so preplezali steno Oltarja. Predsednik
PD je dva od njih krstil tako, da je vsakega po
trikrat udaril s svitkom vrvi po tistem tako
nerodno imenovanem zahrbtnem delu telesa. Bili so
sedaj res pravi alpinisti, ali nemi smo se ob tem
zabavali, oni pa sprejeli svoj krst. Sledilo je
še nekaj veselih iger in - treba je bilo domov.
Na poti proti domu pa smo tudi vsi ostali planinci
prejeli so svoj krst, ko se je voda usipala iz
odprtih nebeških zatvornic.

Na zunanji kot polita kužki, na znotraj pa veseli
smo prestopali prag domače hiše in vsi, ki so os-
tali doma so se nam smejali in se hvalili, kako
so se oni lepo imeli doma in v vinski kleti.

Eden od njih je pripovedoval takole:

V vinski kleti

Nedeljsko jutro je bilo temno in megleno,
obetel se nam je oblačen in celo deževen dan.

Ko sem se po končani jutranji maši in zajtrku,
sem premišljeval - kaj, se ne spominjam več - in
opazoval vesele obraze fantov, ki so se odpravljali

na nedeljski izlet na Nanos. Bili so veseli in živahni, saj so pričakovali marsikaj lepega, če se bo vreme izboljšalo. Iz tega premišljevanja me je zdravil zvonec, ki je naznanil pričetek študija. Sel sem na svoje mesto in se polagoma poglobil v študij. Zunaj je bilo še tu pa tam slišati glasove tistih, ki so se odpravljali na Nanos. Polagoma so glasovi planincev utihnili in v hiši je nastala tišina, le iz trga je bilo slišati igranje godbe, ki je privabljala številne gledalce. Vipava namreč praznuje 75 letnico vinarske zadruga. Pred šestimi leti je bila dograjena nova vinska klet po ameriških načrtih. Prva klet take oblike je bila v Prekmurju, druga v Brdih, tretja je vipavska. Ker ste jo vsi prav gotovo videli, če že ne od znotraj, pa vsaj od daleč, zato ne bi hotel na drobno opisovati. Jaz sem jo sicer obiskal že pred šestimi leti, ko je bila dograjena, vendar sem šel tudi zdaj, ko je bila zopet odprta za ogled. Zbrali smo se pred vhodom. Ko je prišel vodič, smo šli pa za njim. Razložil nam je, kako je klet zgrajena, kako poteka predelava grozdja, koliko in kakšnih vin proizvajajo. Klet je opremljena z modernimi stroji, ker je tako potrebno manj delovne sile in se porabi manj časa. Kakšna pa je kvaliteta vipavskih vin smo imeli priliko poskusiti. Po obisku kleti so namreč zunaj dajali za pokušnjo. Vsak je poskusil, katerega je hotel. Mislim, da so to nedeljo prišli na račun tisti, ki ga radi "cu-knejo", saj so se ga lahko nalezli. Prav prijetno je bilo opazovati nekatere iz nižjih razredov, kako so ga pokušali glažek za glažkom in se potem, ko se jim je zdelo, da bo vendarle dovolj, pomešali med gručo. Slišati je bilo tu pa tam opombe starejših mož, ki so z nasmevom na obrazih govorili: "Lej, lej, saj se danes mladina še zanima za vino, gotovo ga prav tako radi pijejo kot mi". Pa sem si mislil: "kdo ne bi pil take žlah-tne kapljice, saj je vendar boljša kot mleko".

Ko smo se po končanem obisku vračali domov, je postajalo vse bolj živahno, ej, ko pa ima ko-

zarec tako zanimivo dno ! Za menoj je stopala skupina fantov v pogovoru z g. profesorjem in sošolci. Nekdo je prav z rezkim glasom pripovedoval vsem prisotnim, koliko kozarcev ga je zvrnil. Jaz pa, ki sem s svojim tovarišem stopal za njimi, sem komaj zadrževal smeh.

Med potjo smo se tudi ustavili na sejmu krav, zame čisto vsakdanja stvar, za nekatere "meščane" pa menda nekaj izrednega. Eden njih je skočil mednje in jih začel božati in gladiti po glavi. Nismo pač vsi enaki, nekaterim so krave bolj simpatične kot vse drugo.

Pot nas je vodila čez trg proti domu. Obotavljajo se stopali proti hiši. Iz vipavskega zvonika se je glasil zvon in naznanil poldne. Pospešili smo korake. Ko sem sedel v obednici pri kosilu, sem si mislil, kako to, da v Vipavi, kjer je skoraj toliko vina kot vode, vendar po vsaki jedi pijemo le vodo!!

Job in Mišel

S. Ksaverija Pirc v vipavskem semenišču

Nepričakovane obvestila, da bo nas obiskala s. Ksaverija Pirc, smo se zelo razveselili. Ker se taka priložnost ponudi le včasih, smo nestrpno pričakovali, kaj nam bo lepega povedala.

S. Ksaverija je uršulinka - misijonarka. Pred 45. leti je zapustila domovino in odšla v misijone v Azijo. Bila je nekaj let na Kitajskem, sedaj pa je v Bangkoku na Tajskem. Po dolгих letih je obiskala svojo rojstno deželo in med drugim je prišla tudi v vipavsko semenišče in nam nekaj povedala o misijonskem področju in o deželi, kjer deluje. Tako smo imeli misijonsko proslavo že pred misijonsko nedeljo.

Ob določeni uri smo se zbrali v naši dvorani. Kwalu je prišla s. Ksaverija. Sprejeli smo jo z

burnim ploskanjem. Najprej nam je misijonarko predstavljal g. spiritual in izrazil veselje, da imamo čast v svoji sredi pre pozdraviti s. Ksaverijo. Nato je ob spremljavi kitar zadonela iz vseh grl pesem "Misijonar".

Končno je spregovorila s. Ksaverija. Tako je prešla k osredni temi - k predavanju. Z diapozitivi in besedo nam je prikazala velebesno Bangkok, ki ima že dva milijona prebivalcev. Prvo, kar vzbudi pozornost, so mogočne pagode, ki jih je 496, v vsej državi pa kar 19.667. Pagode so najlepše stavbe na Tajskem. Notranje stene so skoraj vse obbite z zlatom. Častno mesto v pagodi ima Budova soha, pred katero zlasti moški zelo zbrano molijo in se priporočajo Budi. Buda je živel v šestem stoletju pred Kristusom in je začetnik budizma. Te vere, oz. filozofije, ki je ateistična, se držijo skoraj vsi Tajci, zlasti bonci - budistični menihi, ki živijo strogo astetsko življenje. Za navadne ljudi je postavljenih pet zapovedi, za bonce pa kar 227. Kako privlači bonsko življenje pričajo številke. Leta 1960 je bilo na Tajskem 113.644 boncev, novincev pa 60.058. Glavno pravilo boncev je premagovati samega sebe, odstranjevati iz svojega življenja sedem zvičaj, ki jih rodi človeška narava (to so naši poglavitni grehi), in se trudijo biti dobri. Če na tem svetu tako živijo, pridejo po smrti v nirvano, kjer je mir in ni trpljenja. Budisti verujejo tudi v preseljevanje duš, zato je njih prva zapoved: ne ubijaj!

Sestra Ksaverija se ukvarja s poučevanjem deklet in vodi s sestrami svojo šolo. V začetku niso imele ničesar, potem je bila primitivna hiša za šolo. Danes se je na tistem mestu sodobna stavba. V njej poučujejo okrog 600 navadno revnejših deklet, da se morejo potem z delom preživljati.

Potem nam je misijonarka s filmom prikazala življenje in delo misijonarjev. Na Tajskem delujejo kot misijonarji predvsem redemptoristi in lazaristi. Med predavanjem smo se učili tudi

siamščino, ki je tonski jezik (ima pet tonov).

Za konec se je s. ksaveriji zahvalil g. vice-rektor. Povdaril je vlogo slovenskih misijonarjev v svetu - Barage in Knoblenarja; razen njih se uveljavljajo tudi slovenske misijonarki, med katerimi zavzema častno mesto s. ksaverija, ki je velik zgled požrtvovalnosti in delavnosti s še eno slovensko misijonarko. Tako zastopata v misijonu na Tajskem slovenski narod samo dve misijonarki.

S. Ksaveriji smo vsi zelo hvaležni, ker smo z nje nim predavanjem spoznali deželo, kjer mnogi še ne poznajo Kristusa. Želimo ji, da bi se srečno vrnila na svoje misijonsko področje in naj jo pri njenem nadaljnjem delu podpirata božja pomoč in blagoslov, da bi še naprej uspešno izvrševala svojo važno

E. P. nalogo.

V V I H R I

Bučite valovi,
podite vetrovi oblake!
Strele ognjene, izžgite srce,
ki bol mi povzroča, gorje!
Bliski žareči, posežite v boj,
ki bije nocoj spet Bog ga z menoj!

V vihri tavam okrog.
Kdo zmagal bo,
jaz ali Bog?
V vihri tavam okrog
in molim, da zmagal bi Bog.

- a -

Proslava v čast Kristusu Kralju

Na nedeljo Kristusa Kralja imamo semenišniki svoj praznik. V ta namen smo organizirali proslavo in jo posvetili ekumenizmu.

Za uvod je semeniški zbor zapel staroslovensli "Otče naš". Sledile so deklamacije Franceta Balantiča, religioznega misleca in expresionista. V pesmih opeva razhod v svoji notranjosti med do-

brin in zlom. Čudovit je njegov sonetni venec. Pesnik razmišlja o ognju, v katerem se končno umiri! Proslavo je popestril zbor s pesmijo v starocerkveni slovanščini o Cirilu in Metodu, saj je bila proslava namenjena ekuumenizmu.

Osrednja točka naše proslave je bilo predavanje msgr -a Rudolfa Klineca, goriškega kanclerja. Predaval nam je o ekuumenizmu in o povezanosti katoličanov in pravoslavnikov na našem jugu. To perečo stvar v cerkvi je spoznal na ekuemenskem in študijskem potovanju po naši domovini. Začudili smo se, ko je povedal, da je bil mahnič zaslužen ekuemenski delavec med Hrvati in da ga lahko imenujemo mučenca ekuumenizma.

Gospod Klinec je poudaril, da se moramo zavdati, da je pot do zedinjenja še dolga, stoletja so prepad med katoličani in pravoslavnicami še poglobila, desetletja ga ne bodo premostila. Treba bo moliti in žrtvovati. Slovenci imamo pri ekuemenskem gibanju častno nalogo, ker predstavljamo most med vshodom in zahodom. Za ekuemensko gibanje pri Slovencih si je prizadeval škof Slowšek, pozneje pa profesor Franc Grivec. Tudi danes delujejo mnogi slovenski duhovniki med našimi pravoslavnicami jugovzhodni brati v duhu ekuumenizma. Prav tako tudi številne redovnice. S svojim tihim požrtvovalnim delom osvajajo srca mnogih, zato so jih vsi vzljubili, bolnikiⁱⁿ zdravniki po bolnišnicah. Te vodijo veli ko ekuemensko delo ter z ljubeznijo in usmiljenjem dokazujejo, da je edinost kristjanov najlepša in veličastnega. S tem padajo stene nezaupanja in strah pred katolištvom.

Slovenske sestre žive v Skopju, Beogradu, Bitoli, Ohridu in drugod. V Skopju jih duhovno oskrbuje Lazarist Andrej Tumpej-. Tu delujejo v Slowškovem duhu: pomagaj tistemu, ki je potreben. Moč za svoje delo in napore najdejo v bratstvu in ljubezni. Odnosi med katoličani in pravoslavnicami so pristrčni. Vsi vedo, da se bo edinost ustvarila samo z ljubeznijo in človečanskimi pravicami.

Predavatelj je zaključil s temi besedami: " Za

zedinjenje kristjano je treba moliti in potrebne so velike žrtve. Odpast morajo vsaka sumničenja in strah. Med nami ne sme biti več preteklosti. Glejmo samo še v bodočnost."

Po predavanju smo si ogledali še nekaj diapozitivov s tega potovanja. Navdušeni smo bili nad lepoto starih manastirov in drugih veličastnih zgradb našega juga.

Proslavo smo zaključili s pesmijo "Plamen vere". hvaležni smo gospodu predavatelju za obsežno in zanimivo potovanje, ki nas je obogatilo in navdušilo.

-Tone S.-

S P O R T

Kot že nekaj let nazaj, smo tudi letos priredili v semenišču medrazredne prvenstvo v našem športu. - nogometu. Prve sezone je konec in lestvica je kar pestra. Prvo mesto je kot navadno zasedla IV.a, ki ni bila nobenkrat premagana. Le malo šibkejša je bila II. a. Sledijo: IV.b, II.b, I.b III.a, in I.a. Kot najboljši strelec se je izkazal Ipavec (IV.a) 23 golov, drugi je bil Bizjak J. (II.a) 16 golov, takoj za njim Jaksetič (IV.a) 15 golov,

Kenda (II.a) 13....

Skoraj bolj zanimive kot medrazredne so bile tekme med suhci in debeluharji ter med pritlikavci in velikani. Zanimivo je bilo to, da so suhci premagali debeluharje in pritlikavci velikane.

V okviru IV. razreda so igrali fazani (bodočji renči) s civilisti. V prvi tekmi je bil rezultat neodločen, čeprav so do zadnje minute vodili civilisti. V revanšu pa so sijajno zmagali fazani in prav nič jim ni zrasel greben; lepo od njih, mar ne?

V načrtu so tudi tekmovalja v namiznem tenisu in rokometu. Prav tako je zaželjena košarka in odbojka, vendar za to še nimamo usposobljenih igrišč.

-Job-

Sporočilo uredništva

V programu našega glasila je rečeno, naj bi vsak mesec izšla ena številka. Drugi mesec so le bo že za nami. V rokah bi morali imeti že drugo številko Isker. A kaj, ko je pri izdaji vsake številke toliko težav. Največja je pomanjkanje kvalitetne snovi in, priznajmo, nezanimanje za VAŠE glasilo. Ni dovolj, da sprašujete, kdaj bodo Iskre izšle. Treba je delati. Mi v uredništvu bomo naredili svoje, vas pa prosimo, da prispevate za semenisko glasilo svoja dela. Veliko nas je, a Iskrin predal – nabiralnik je vseeno vecima prazen.

Prva številka Isker nam bo obudila pocietniško vzdugje, nas spomnila na marsikaj lepega. Zapišite to! V vsaki številki bo za pocietniške spomine vedno prostih nekaj strani. Hvala vsem, ki ste zalozili to številko s svojimi spisi. Precej gradiva je bilo, zal, slabega, neprimernega za objavo. Tisti, ki svojih prispevkov ne najdete se natisnjelih, ne obupajte. Gotovo bo naslednje vase delo boljše. Potrudite se!

Upam, da bo naslednja številka hitreje stekla preko ciklostila. Ta naj bi bila posvečena Kristusovemu rojstvu.

Uredništvo

=====

I S K R E – glasilo slovenskih malosemenišnikov v Vipavi; leto 2., st. 1.

Naslov: Vipava 149 p. Vipava

Ureja uredniški odbor: A. Milharčič,
J. Bavec, J. Strzaj, B. Bandelj, Vid Furian
Odgovorni svetovalec dr. Tone Požar

Matrice: Tone Mlinar

Likovna oprema Vlado Jaksetič

Razmnoženo v 175 izvodih

Razmnožil Bavec & Com.

=====